

Vänforsbäcken

- beskrivning av bottenfauna inom pågående LOVA-projekt.

Innehåll

Resultat bottenfaunaprovtagning.....	2
Indikationer och kuriosa kopplat till några av arterna.....	3
Gröna nattsländelarver.....	3
Ryssjespinnande nattsländor.....	3
Husbyggande nattsländelarver.....	4
Dykarskalbaggar.....	4
Fotografier från provtagning den 21 augusti.....	5
Knottlarver den 11 maj 2022.....	14

Resultat bottenfaunaprovtagning

Fem separata håvningar på en sträcka av ca 1 meter utfördes för att fånga upp vattenlevande bottenfauna strax uppströms vägtrumman i Vänforsbäcken nedströms Vänforssjön. Miljön är forsande (se bild nederst). Kompletterade observationer gjordes i maj 2022, samt genom okulära observationer uppströms provtagningslokalen.

Följande familjer noterades den 21 augusti 2024:

Familj	Indikatorvärde (av max 10)	Kommentar
Rhyacophilidae (Knottätare)	7	Flera exemplar
Nemouridae (Ryssjespinnare)	7	Talrika närmare Vänforssjön
Dytiscidae (dykare)	5	Flera exemplar
Simuliidae (knott)	5	Talrika på våren
Oligochaeta (fåborstmaskar)	1	Ett flertal

Noterade exemplar som inte kunde artbestämmas till familj-nivå:

- Husbyggande nattsländor (flera exemplar)
- Bäcksländor (enstaka små exemplar)
- Ringmaskar/Nematoder (enstaka)

Finns eventuellt också, men noterades inte den 21 augusti 2024

Familj	Indikatorvärde	Kommentar
Gerridae (Skräddare)	5	Finns med stor sannolikhet i höjorna
Chironomidae (Fjädermyggor)	2	Ej funnen i provet
Corixidae (Buksimmare)	5	Bör sökas upp i hölJOR
Notonectidae (Ryggsimmare)	5	Bör sökas upp i hölJOR

Indikationer och kuriosa kopplat till några av arterna

Gröna nattsländelarver

Grönskimmrande frilevande nattsländelarver, genus *Rhyacophila* - ”Green Sedges”, (familj Rhyacophilidae) bedömdes vara ganska talrika. Denna typ av nattsländelarv är ett rovdjur, som kallas också för ”knottätare”. Den ingår i sin tur som dominerande föda för strömstaren, näst efter *Hydropsyche* – Stenryssjebyggare (dock ej konstaterat om det finns Stenryssjebyggare i Vänforsbäcken).

Ekologiska indikationer av *Rhyacophilidae*: Syrerikt vatten och naturliga vattenståndsvariationer.

Ryssjespinnande nattsländor

Ryssjespinnande nattsländor (familj Nemouridae) fanns ganska talrikt på grenar och död ved på delsträckorna närmast Vänforssjön.

Ekologiska indikationer av denna typ av nattsländor är att sedimenttransporten är relativt låg, och att tillgången på partikulär föda är stor.

Husbyggande nattsländelarver

Husbyggande nattsländelarver (olika arter inom ordningen Trichoptera) bedömdes vara ganska talrika. Den dominerande födan för denna grupp är växtdelar och alger. Husbyggande nattsländelarver förekommer i många olika typer av vattenkvaliteter och används sällan som miljöindikatorer.

Kuriosa: Den franske konstnären Hubert Duprat har låtit husbyggande nattsländelarver bygga sina hus med guld, lapis lazuli, och andra dyrbara material, och sedan sålt husen som konstverk.

Dykarskalbaggar

Dykare, Dykarskalbagge (familj Dytiscidae). Förekommer i många olika typer av vattenkvaliteter och används sällan som miljöindikatorer, även om det finns arter som kan ge tydliga indikationer.

Kuriosa: Dykare kan utvecklas till glupska rovdjur som i vissa fall äter både grodyngel och till och med gäddyngel.

Fotografier från provtagning den 21 augusti

Husbyggande nattsländelarv

Dykare, Dykarskalbagge (Dytiscidae)

Troligen en liten rundmask/nematod

Knottlarv (Diptera)

Troligen små bäcksländelarver

Knottlarv

Nattsländelarv, frilevande. *Rhyacophila* -- Knottätare.

Nattsländelarv, frilevande. *Rhyacophila* -- Knottätare.

Nattsländelarv

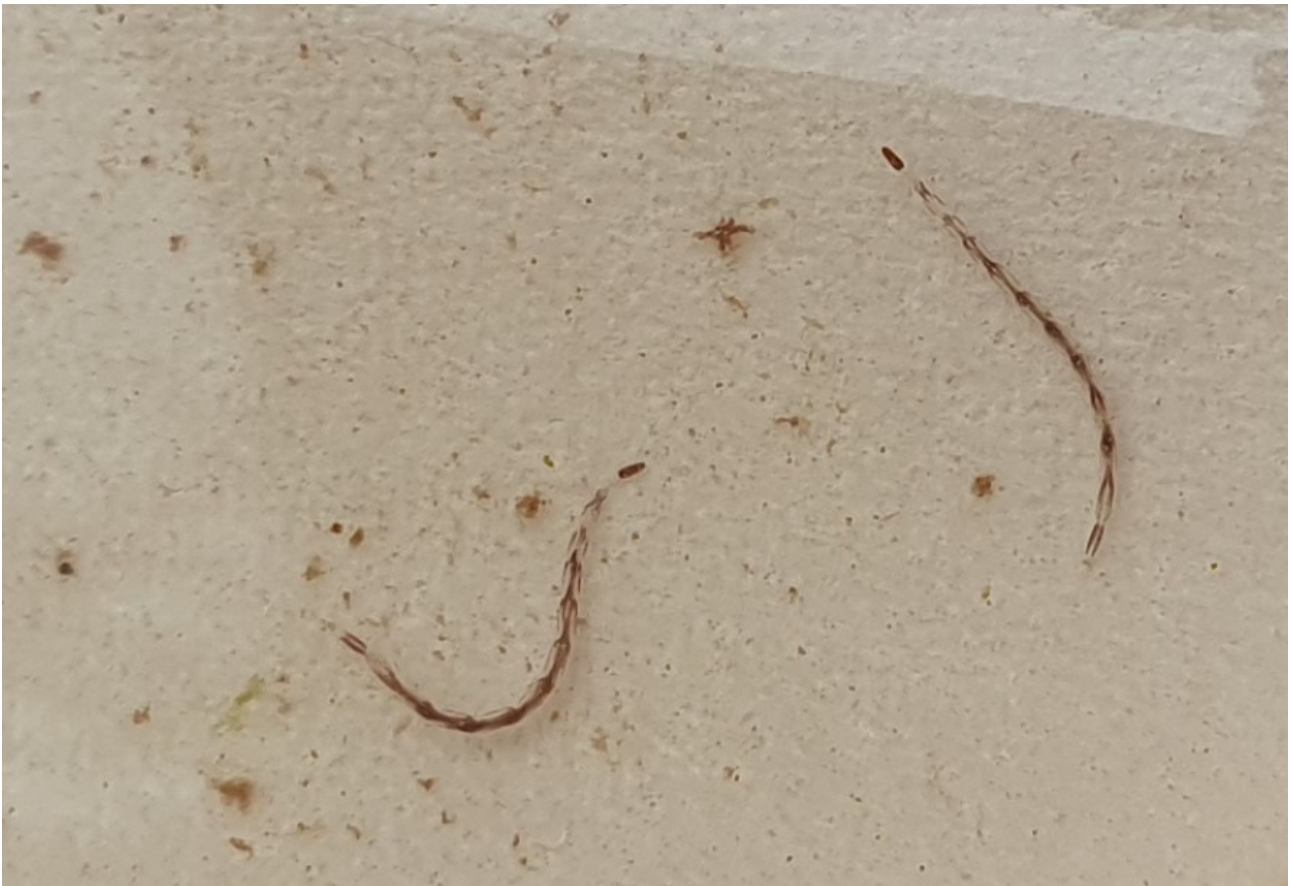
Dykare, Dykarskalbagge (Dytisidae)

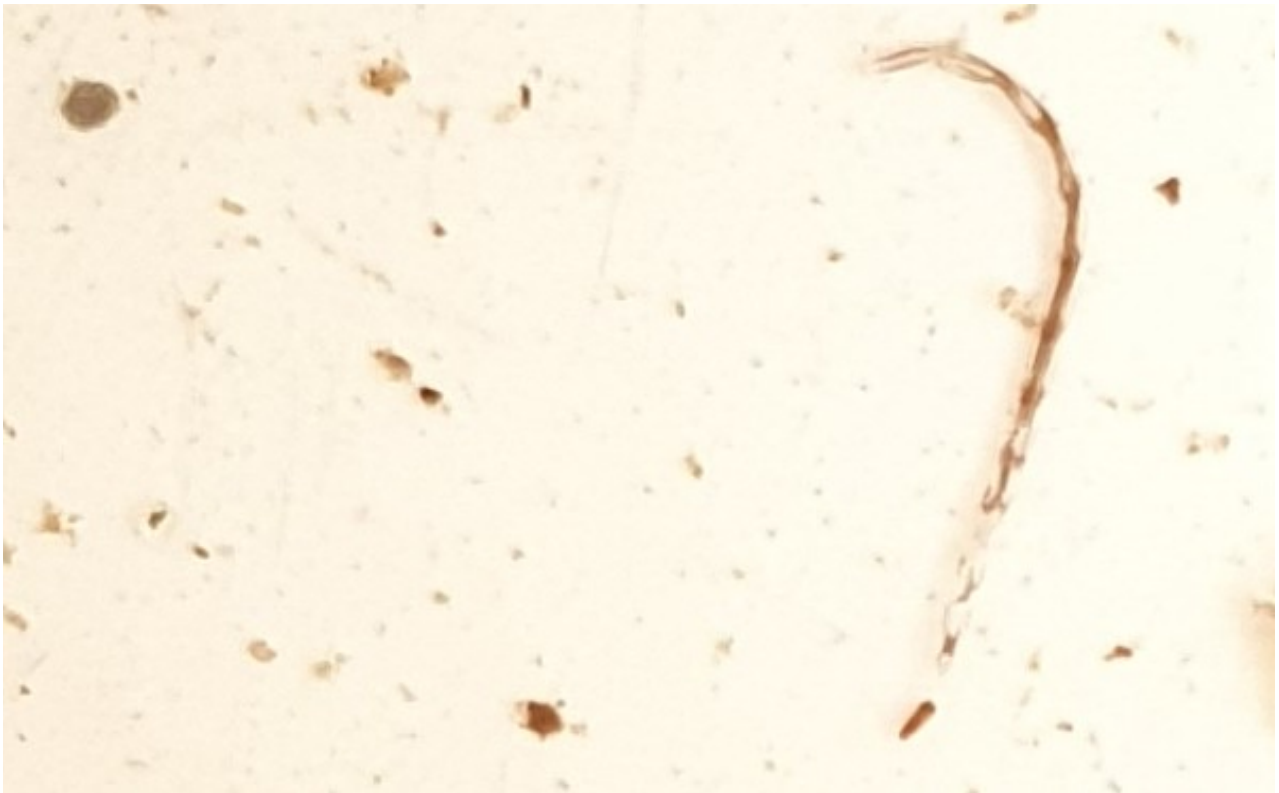
Dykare, Dykarskalbagge (Dytisidae)

Liten bäcksländelarv

Annelid (Ringmask), 12 segment, ej artbestämd. Ganska talrik i proven.
Troligen familjen Oligochaeta.

Olika arter

Rikligt med fångstnät byggda av Ryssjespinnare (frilevande nattsländelarv). OBS! Bilden är inte tagen på provtagningslokalen utan istället närmare Vänforssjön.

Knottlarver den 11 maj 2022

Rikligt med knottlarver den 11 maj 2022. OBS! Samma provtagningslokal som övriga bilder, men tidigare tidpunkt.